

Voorstel voor burgemeester en wethouders

Portefeuillehouder	M.J.A. van den Bos	Team	Ruimtelijk beleid
Opgesteld door	Florian Sloots, Jos Pierey, Annelies van Kampen	Datum	27 juni 2022
Zaaknummer	ZS-412025		

Onderwerp

Diverse besluiten omgevingsvergunning Windpark Caprice

Voorstel

1. De Reactienota zienswijzen vast te stellen;
2. De aanvullende voorschriften voor geluid en slagschaduw voor Windpark Caprice vast te stellen;
3. De gemeenteraad voor te stellen om:
 - a. de reactienota zienswijzen Windpark Caprice vast te stellen;
 - b. een definitieve verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven voor realisatie van Windpark Caprice, met een maximale tiphoogte van 240 meter, op het perceel Scherpekamp 3 in Angeren;
 - c. te verklaren dat ten behoeve van de te verlenen omgevingsvergunning geen exploitatieplan nodig is.

Openbaar ja

Onderwerp

Diverse besluiten omgevingsvergunning Windpark Caprice

Beslispunten

1. De Reactienota zienswijzen vast te stellen
2. De aanvullende voorschriften voor geluid en slagschaduw voor Windpark Caprice vast te stellen
3. De raad voor te stellen om:
 - a. de reactienota zienswijzen Windpark Caprice vast te stellen;
 - b. een definitieve verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven voor realisatie van Windpark Caprice, met een maximale tiphoogte van 240 meter, op het perceel Scherpekamp 3 in Angeren;
 - c. te verklaren dat ten behoeve van de te verlenen omgevingsvergunning geen exploitatieplan nodig is.

Inleiding

Er is een vergunning aangevraagd voor twee windturbines, met een maximale tiphoogte van 240 meter, op het terrein van de steenfabriek Huissenswaard. Deze windturbines hebben een vermogen van 7 MW per stuk, leveren stroom voor circa 15.000 huishoudens, en leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de energietransitie in Lingewaard.

In de afgelopen periode, nadat de raad een ontwerpverklaring van geen bedenkingen (ontwerp-vvgb) heeft afgegeven en het college van B&W een ontwerp-besluit heeft genomen op de aanvraag omgevingsvergunning, heeft de gemeente beide besluiten ter inzage gelegd. Hierop zijn 47 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn in een reactienota beantwoord. Omdat de zienswijzen betrekking hebben op de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vvgb moeten zowel het college van B&W als de gemeenteraad de reactienota vaststellen. Gemeente Lingewaard heeft de ingediende zienswijzen zorgvuldig beantwoord. Dit heeft soms tot wijzigingen geleid (zie bijlage 1 – Reactienota Zienswijzen Windpark Caprice). De ingediende zienswijzen zijn bijgevoegd in bijlage 2. Voor een uitgebreider overzicht van het proces tot nu toe wordt verwezen naar de tekst van het raadsvoorstel, en de verwijzing naar eerder gepubliceerde stukken in bijlage 3.

Daarnaast is het vaststellen van aanvullende voorschriften onderzocht. Na advies over de juridische mogelijkheden (bijlage 4), onderbouwing van de milieunormen door de initiatiefnemer (bijlage 5) en advies van Pondera (bijlage 6) heeft het college van B&W een voorstel voor strengere normen dan wettelijk verplicht, in de vorm van aanvullende vergunningsvoorschriften opgesteld.

De aanwezigheid van twee windturbines heeft een forse impact op de omgeving, natuur en omwonenden. Tegelijkertijd is het opwekken van windenergie nodig voor de energietransitie van Lingewaard. De stappen die de afgelopen periode zijn uitgewerkt dragen bij aan het vormgeven van dit project op een verantwoorde manier, met oog voor natuur, landschap, leefbaarheid en het eerlijk verdelen van de lusten en de lasten. De gemeente vindt het belangrijk dat de omwonenden kunnen meedelen in de winst die worden gemaakt met deze windturbines. Daarom zijn er afspraken gemaakt met betrekking tot compensatie van de omgeving. De direct omwonenden krijgen gezamenlijk € 35.000,- per jaar. Daarnaast komt er een omgevingsfonds van €19.000,- per jaar en een gemeenschapsfonds oplopend tot ca. € 1 miljoen gedurende de gehele looptijd. Bovendien kunnen omwonenden en inwoners van Lingewaard financieel participeren door het kopen van obligaties. De hoogte van de obligaties is € 1,5 miljoen met een looptijd van 15 jaar.

Alles overwegende is er sprake van een haalbaar en uitvoerbaar plan dat getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Daarom wordt voorgesteld om, in combinatie met het besluit over voorliggende punten rondom de

reactienota zienswijzen en aanvullende voorschriften de raad voor te stellen om een definitieve vvgb af te geven.

De gemeenteraad maakt vervolgens de afweging of afwijken van het bestemmingsplan voor dit project getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Op basis van een door de raad verstrekte definitieve vvgb kan het college vervolgens de omgevingsvergunning verlenen. In bijlage 13 is de tekst van de ontwerp omgevingsvergunning bijgevoegd.

Beoogd effect

Zoals benoemd in het coalitieakkoord 2022 is het nodig om de komende jaren prioriteit te geven aan grootschalige opwek van energie om Lingewaard in 2050 energieneutraal te maken. Het realiseren van windpark Caprice levert een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen van het beleidskader energietransitie, en specifiek de mogelijkheden voor duurzame opwek van elektriciteit binnen de gemeente Lingewaard. De energieopbrengst is naar verwachting goed voor de elektriciteitsvraag van circa 15.000 huishoudens, en vergelijkbaar met de opbrengst van ruim 40 ha zonnenvelden. Op deze manier levert Lingewaard ook een belangrijke bijdrage aan de regionale doelstelling van de RES, en neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid om bij te dragen aan landelijke doelstellingen zoals vastgelegd in het Klimaatakkoord.

Het voorstel is een uitwerking van, en past binnen het beleidskader energietransitie dat door de gemeenteraad in november 2020 is vastgesteld.

Argumenten

1.1 De reactienota vormt een zorgvuldige beantwoording van de ingediende zienswijzen

Met het vaststellen van de reactienota voorzien we in een transparante reactie op de ingediende zienswijzen. De ingediende zienswijzen zijn samengevat, beoordeeld en beantwoord in de Reactienota Zienswijzen (bijlage 1). Dit draagt bij aan een duidelijke motivering, en waar nodig verduidelijking of actualisatie van informatie, ten behoeve van het besluit op de vergunningsaanvraag. Na het vaststellen wordt de reactienota openbaar. Indieners van zienswijzen krijgen hierover ook individueel bericht.

2.1 De aanvullende voorschriften zijn in het belang van de omgeving

Op deze manier worden omwonenden en de omgeving beter beschermd tegen overlast. De voorgestelde aanvullende voorschriften stellen strengere eisen op het gebied van geluid en slagschaduw dan wettelijk verplicht. Zo worden brongeluid en het geluidsniveau bij woningen in de omgeving beperkt, zijn voorschriften opgesteld om bij optreden van tonaal geluid te kunnen handhaven, en zorgt een stilstand voorziening ervoor dat slagschaduw geen overlast veroorzaakt. Deze voorschriften zijn zowel gericht op de eisen die vooraf gesteld worden als de maatregelen die tijdens exploitatie getroffen kunnen worden, en hoe deze voorschriften gehandhaafd kunnen worden. De keuze voor deze voorschriften is onderbouwd door advies van Pondera (bijlage 6). In opdracht van de initiatiefnemer zijn de milieueffecten van het windpark, in relatie tot strengere normen ook door Bosch en Van Rijn onderbouwd (bijlage 5).

3.1 De windturbines dragen bij aan de doelstellingen van het beleidskader energietransitie

De windturbines dragen bij aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame elektriciteit die gemeente Lingewaard heeft gesteld in het beleidskader energietransitie. Ook past het plan binnen het beleidskader windenergie van de gemeente Lingewaard (zie bijlage 3 – overzicht eerder traject en relevante stukken).

3.2 De ruimtelijke onderbouwing toont aan dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening

Op basis van het opgestelde MER-rapport en de uitgevoerde onderzoeken naar de effecten: geluid, slagschaduw, externe veiligheid, bodem, water en archeologie, landschap, ecologie en energieopbrengst, is voor de ontwerp-vvgb beoordeeld dat de ruimtelijke onderbouwing een goede ruimtelijke ordening aantoont.

Na beoordeling van de ingekomen zienswijzen op de ontwerpvergunning wordt dit beeld bevestigd en is dit oordeel definitief.

3.3 Door gemaakte afspraken over financiële participatie deelt de omgeving in de winst

De gemeente Lingewaard staat voor een eerlijke verdeling van opbrengst van het project met de omgeving. Dit heeft geresulteerd in de volgende voorwaarden: Direct omwonenden ontvangen gezamenlijk een compensatie van € 35.000,- per jaar. Daarnaast vloeit een deel van de opbrengst naar het omgevingsfonds (circa €19.000,- per jaar) en een gemeenschapsfonds dat kan oplopen tot circa € 1 miljoen gedurende de gehele looptijd. Bovendien kunnen omwonenden en inwoners van Lingewaard financieel participeren met obligaties.

3.4 De hoogte van de windturbines draagt bij aan een optimale verdeling van lusten en lasten

De hoogte van de windturbines draagt bij aan een optimale energie opbrengst. Deze maakt dat er zo min mogelijk windturbines of andere vormen van energie opwek nodig zijn om de lokale doelstellingen te behalen. Ook draagt deze bij aan een hoger rendement waar de lokale gemeenschap in meedeelt.

3.5 De windturbines dragen bij aan de RES 1.0

De windturbines dragen bij aan het aandeel dat gemeente Lingewaard kan realiseren voor de regionale opwek van duurzame elektriciteit.

Kanttekeningen

2.1 Het vaststellen van aanvullende voorschriften kan aanleiding zijn om beroep in te stellen

Uit onderzoek naar de juridische risico's blijkt dat er tegen aanvullende voorschriften beroep ingesteld zou kunnen worden. De strekking hiervan zou zijn dat met deze voorschriften strengere normen dan wettelijk vastgelegd opgelegd worden aan Windpark Caprice. Windpark Caprice is met twee windturbines geen windturbinepark in de zin van het Besluit MER, zodat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit – vooralsnog onverkort – gelden. Het risico dat hiertegen beroep ingesteld wordt is als klein beoordeeld, de initiatiefnemer is namelijk akkoord gegaan met de strengere normen, en de omgeving is juist gebaat bij het opleggen van deze strengere normen. Verdere toelichting door juridische specialisten van DirkZwager is bijgevoegd (bijlage 4).

3.1 Windturbines hebben een negatief effect op het gebied van geluid, slagschaduw en externe veiligheid

Een aantal omwonenden is tegen de komst van deze twee windturbines vanwege de negatieve effecten op de omgeving. Het klopt dat de plaatsing van twee windturbines milieueffecten heeft. Daarom is in de voorbereiding op dit besluitvormingstraject een Milieu Effect Rapportage (MER) opgesteld. Hiervoor is onderzoek gedaan naar de verschillende milieueffecten van deze twee windturbines op de omgeving. De effecten van geluid, slagschaduw en externe veiligheid zijn onderzocht.

Uit het onderzoek blijkt dat de geluidsbelasting van de windturbines voldoet aan de landelijke normering zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit. Ten aanzien van laagfrequent geluid is er in de wetenschap geen eenduidig bewijs dat laagfrequent geluid veroorzaakt door windturbines een extra negatief effect heeft op de gezondheid van mensen. Er is in de praktijk ook geen directe oorzaak-gevolgrelatie gevonden tussen windturbinegeluid en gezondheid. Desalniettemin is in de aanvullende voorschriften een opgenomen dat indien tonaal geluid optreedt kan handhavend worden opgetreden.

Ten aanzien van slagschaduw is afgesproken dat de windturbines stil worden gezet zodra slagschaduw optreedt. Dit is veel strenger dan de huidige norm uit het Activiteitenbesluit, waarbij per jaar 17 dagen met maximaal 20 minuten slagschaduw is toegestaan.

Tot slot is ook de externe veiligheid onderzocht. Hierbij gaat het om de (kleine) kans op het falen van windturbines en het hiermee gepaarde risico. Over het algemeen geldt dat hoe groter de afstand tot de turbine, hoe kleiner het risico. Uit het onderzoek blijkt dat er geen noemenswaardige risico's zijn voor kwetsbare objecten in de omgeving van deze windturbines.

Uit de MER blijkt dat deze twee windturbines voldoen aan de landelijke richtlijnen en eisen uit het Activiteitenbesluit. Daarnaast heeft de gemeente aanvullende voorschriften opgesteld die strenger zijn dan de landelijke richtlijnen. De gemeente heeft deze voorschriften laten toetsen door Pondera en zal hierop ook handhavend optreden richting de initiatiefnemer.

3.2 Windturbines zorgen voor een verrommeling van het landschap

Gezien de inrichting van Nederland is het onmogelijk projecten in te passen zonder effecten op de directe omgeving. De twee windturbines hebben effect op het landschap van uiterwaarden in Lingewaard. In de Regionale Energiestrategie (RES) staat dat windturbines bij voorkeur in clusters worden geplaatst, en niet solitair. In dit windpark is gekozen voor twee windturbines die langs de doorgetrokken A15 en het Pannerdensch kanaal worden geplaatst. Hiermee worden de negatieve effecten op het landschap, en mogelijke verrommeling zoveel mogelijk beperkt.

Een initiatief kan alleen worden afgewogen op basis van een goede ruimtelijke ordening. Het ontbreken van draagvlak is geen (juridische) afwegingsgrond. Toch zijn draagvlak en een evenwichtige verdeling van lusten en lasten een belangrijk aandachtspunt. Met de gemaakte afspraken en de strengere voorschriften is deze verdeling de afgelopen periode verder uitgewerkt.

3.3 Het is onwenselijk om een windpark te realiseren in Natura 2000-gebied

Windturbines mogen alleen geplaatst worden in Natura 2000-gebied als geen negatieve effecten op de natuur te verwachten zijn. De verwachte effecten op het Natura 2000-gebied zijn getoetst en hieruit blijkt geen significant negatief effect op natuur in dit gebied.

3.4 Deze locatie valt buiten het zoekgebied van de RES

Het klopt dat deze locatie niet staat opgenomen in de regionale zoekgebieden van de RES. Het is echter wel een "project in de pijplijn buiten de regionale zoekgebieden". Daarnaast kent de RES Arnhem-Nijmegen momenteel een zeer scheve verhouding zon- en windenergie, waarbij fors meer windenergie in de regio nodig is om de netcapaciteit goed te benutten. De windturbines bij Caprice zijn dus een zeer welkome invulling binnen de RES.

Financiën

Dit voorstel heeft geen budgettaire gevolgen voor de gemeentelijke begroting. De kosten worden verhaald via een exploitatieovereenkomst. Voor een eventuele tegemoetkoming in de planschade wordt een planschadeverhaalovereenkomst gesloten. Voor meer toelichting over deze overeenkomsten wordt verwezen naar bijlage 9 – Memo Kostenverhaal Windpark Caprice. Overige financiële afspraken tussen omwonenden en inwoners over compensatie en financiële participatie zijn geen zaak van de gemeente, maar van de exploitant.

Communicatie en participatie

Communicatie en participatie zijn belangrijke randvoorwaarden voor het creëren van draagvlak voor windenergieprojecten. Vanuit die gedachte heeft de gemeente Lingewaard zich ervoor ingespannen dat voor omwonenden, inwoners en betrokkenen duidelijk is welke besluiten zijn genomen en welke mogelijkheden er zijn geweest om geïnformeerd te worden, vragen te stellen en zienswijzen in te dienen. Ook in het vervolgtrajec zet de gemeente deze lijn voort; brede communicatie moet ervoor zorgen dat duidelijk is welke besluiten er zijn genomen, wat er ter inzage ligt en welke mogelijkheden er tot het indienen van bezwaar of beroep zijn.

Het collegebesluit is openbaar. Daarom kiezen we ervoor om omwonenden, betrokkenen en inwoners van Lingewaard hierover actief te informeren. Dit doen we meteen nieuwsbrief aan omwonenden en mensen die zich hiervoor hebben ingeschreven (bijlage 11), een bericht op de gemeentepagina en een persbericht (bijlage 10). Beide documenten plaatsen we ook op de website onder www.lingewaard.nl/windenergie-

[lingewaard](#). Belangstellenden kunnen de bijlagen opvragen bij de projectleider duurzame opwek en liggen ter inzage op het gemeentehuis. Indieners van zienswijzen ontvangen daarnaast persoonlijk bericht over de beantwoording van de zienswijzen en de reactienota (zie bijlage 12 voor de begeleidende brief). Na het collegebesluit is er nog geen officiële gelegenheid voor een reactie, dit vindt plaats na behandeling in de gemeenteraad.

Na behandeling in de gemeenteraad wordt de definitieve vvgb samen met de omgevingsvergunning ter inzage gelegd en bekend gemaakt via de reguliere kanalen. Ook dit communiceren we actief met omwonenden en mensen die zich hebben ingeschreven voor de digitale nieuwsbrief. Zij kunnen de stukken inzien op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. De definitieve verklaring van geen bedenkingen wordt gelijktijdig met de aanvraag met bijbehorende stukken en de omgevingsvergunning bekendgemaakt en voor zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kan beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter.

Voortgang

Na een collegebesluit worden de besluiten over windpark Caprice geagendeerd voor de agendacommissie van 11 juli, de inforonde van 1 september, de politieke avond van 15 september, en de raadsvergadering van 21 september, waarin besloten wordt over het afgeven van een definitieve vvgb. Nadat deze wordt afgegeven, besluit het college B&W over verlening van de omgevingsvergunning.

Bijlagen

1. Reactienota Zienswijzen Windpark Caprice
2. Ingediende zienswijzen: bijlagen 2.1.1 t/m 2.11, & 2.13 t/m 2.35
3. Overzicht eerder traject en relevante stukken
4. Dirkwager – memo juridische risico's
5. Bosch & Van Rijn - onderbouwing milieunormen
6. Advies Pondera – aanvullende voorschriften Windpark Caprice
7. Raadsvoorstel Windpark Caprice (incl. 7 bijlagen)
8. Concept Raadsbesluit – Verklaring van geen bedenkingen
9. Memo kostenverhaal Windpark Caprice
10. Persbericht
11. Nieuwsbrief omwonenden
12. Brief aan indieners zienswijzen
13. De ontwerp omgevingsvergunning